

Yrkande
Ärende 10
2026-04-22

M, D, KD, SD

Yrkande gällande Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028

Förslag till beslut

I Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige:

1. Ärendena SLK-2024-00550, SLK-2023-00597 och SLK-2024-00154 ska revideras för att konkretiseras, sammanföras eller avvecklas i syfte att säkerställa en mer samlad och ändamålsenlig styrning. Uppdraget ska redovisas skyndsamt.

Yrkandet

Under beredningen har flera nämnder pekat på att stadens styrning inom området har blivit allt mer omfattande och fragmenterad. Den stora mängden planer, program och policys upplevs som svåröverskådlig och innebär betydande arbetsinsatser för att förstå, implementera och följa upp. I samband med det borgerliga styret förra mandatperioden, och kommunfullmäktiges budget för 2020, gavs uppdraget att påbörja en kartläggning av stadens styrande dokument med syftet att förenkla och minska antalet program samt genom det öka efterlevnaden. En kartläggning presenterades senare samma år och visade att antalet program & planer, framför allt inom sociala dimensionen, hade vuxit påtagligt med fortsatt svårighet att få genomslag och god efterlevnad i stadens verksamheter.

Vi har också haft en utdragen lågkonjunktur i både Sverige och Göteborg, vilket gör att skattemedel behöver prioriteras till rätt ändamål och fokusera på välfärdens kärna. Förvaltningar beskriver att återkommande krav på utbildningar och nya arbetssätt riskerar att belasta verksamheten på ett sätt som påverkar det ordinarie uppdraget.

Samtidigt saknas i flera delar en tydlig bild av hur omfattande de problem är som de föreslagna styrdokumenterna avser att adressera. För att säkerställa att den styrning som beslutas är träffsäker, proportionerlig och faktisk behövs en fördjupad analys.

Vi föreslår att aktuella planer i ärende SLK-2024-00550, SLK-2023-00597 och SLK-2024-00154 ska revideras för att konkretiseras, sammanföras eller avvecklas i syfte att säkerställa en mer samlad och ändamålsenlig styrning. Uppdraget ska redovisas skyndsamt.

§ 91 Ärendenummer SLK-2023-00597

Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

Beslut

Enligt återremissyrkande från M, D, KD och SD:

Ärendet återremitteras till kommunstyrelsen för att utarbeta förslag på hur det bäst kan konkretiseras, sammanföras eller avvecklas i syfte att säkerställa en mer samlad och ändamålsenlig styrning. Uppdraget ska redovisas skyndsamt.

Handlingar

2026 nr 42.

Tilläggsyrkande från L, M, D och KD den 26 mars 2026.

Yrkanden

Bosse Parbring (MP), Blerta Hoti Singh (S), Bettan Andersson (V) och AnnaSara Perslow (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Axel Josefson (M) och Emma Altenhammar (SD) yrkar i första hand att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen enligt yrkande från M, D, KD och SD i kommunstyrelsen och i andra hand avslag på kommunstyrelsens förslag.

Pär Gustafsson (L) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag och tilläggsyrkande från L, M, D och KD den 26 mars 2026.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på dels ärendets återremiss och dels ärendets avgörande idag och finner att kommunfullmäktige beslutat att avgöra ärendet vid dagens sammanträde. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: "Ja för ärendets avgörande idag och Nej för ärendets återremiss."

Omröstningen utfaller med 47 Ja mot 33 Nej. 1 ledamot är frånvarande. Hur var och en röstar framgår av bilaga 7.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutat återremittera ärendet till kommunstyrelsen genom en minoritetsåterremiss.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen (minoritetsåterremiss)

Tilläggsyrkande

L, M, D, KD

2026-03-26

Nr 20

Tilläggsyrkande – Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

Förslag till beslut

I kommunfullmäktige:

1. Grundskolenämnden får i uppdrag att kartlägga vilka grundskolor i Göteborgs Stad som bedöms ha de största utmaningarna med HBTQI-relaterade frågor.

Yrkandet

Homofobin i skolan ökar kraftigt. Andelen elever som instämmer i att det är lika naturligt att vara homosexuell som heterosexuell har rasat. För drygt tio år sedan svarade 54 procent ja. I dag är siffran 19 procent. Andelen som helt tar avstånd från påståendet har samtidigt nästan tredubblats – från 8 procent till 23 procent. Det visar den senaste rapporten från Forum för levande historia, baserad på över 8 000 elever i årskurs 9 och gymnasiet.

Sedan tidigare har HBTQI-utbildare i Göteborg vittnat om att de möter allt fler kränkningar i skolorna, vilket tydligt signalerar en försämrad trygghets- och inkluderingsnivå i skolmiljö.

Över lag pekar även annan statistik på omfattande problem:

- I grund- och högstadiet hörs ofta nedsättande och kränkande kommentarer riktade mot HBTQI-personer – enligt en undersökning från Sveriges Lärare rapporterar var tredje lärare i mellanstadiet och 40 % i högstadiet att sådant förekommer minst en gång i veckan.
- I Göteborg har nästan hälften av HBTQI-eleverna uppgett att de själva eller någon de känner har blivit dåligt behandlade i skolan på grund av könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning.

Det framgår också att externa kompetensstöd (såsom utbildare inom HBTQI-frågor) upplever betydande hinder att nå fram i skolans verksamhet. Detta innebär att skolor där behovet av stöd är som störst kan vara de där stöd och utbildning, särskilt av externa aktörer, är svårast att få till stånd.

Avsikten med detta förslag är att kartlägga var behoven av insatser är som störst och för att kunna vidta åtgärder för att mota en växande homofobi efter kartläggningen.

Handling 2026 nr 42

Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från V, S och MP den 5 december 2025 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028, i enlighet med bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande med de ändringar och tillägg som framgår av yrkande från V, S och MP antas.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2023-05-25 § 6 punkt 2 till kommunstyrelsen, att i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd ta fram en ny hbtqi-plan, antecknas och förklaras fullgjort.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Daniel Bernmar (V) yrkade bifall till yrkande från V, S och MP den 5 december 2025.

Axel Josefson (M) yrkade i första hand att ärendet skulle återremitteras enligt yrkande från M, D, KD och SD den 18 februari 2026 och i andra hand avslag på yrkande från V, S och MP den 5 december 2025 och stadsledningskontorets förslag.

Pär Gustafsson (L) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen beslutade först utan omröstning att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Kommunstyrelsen beslutade därefter utan omröstning att bifalla Daniel Bernmars yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 21 november 2025.

Emmyly Bönfors (C) antecknade som yttrande en skrivelse från den 5 december 2025.

Göteborg den 18 februari 2026

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yttrande
2025-11-21

SLK-2023-00597

Yttrande angående Remittering av förslag till Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

Yttrandet

Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service, Göteborgs Stads plan mot rasism 2026–2028 och Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028 är exempel på onödigt omfattande styrning. Alla tre dokument lägger en omfattande administrativ börda på staden utan att garantera någon konkret förbättring i verksamheterna.

Vi ser detta som ett uttryck för ineffektiv detaljstyrning där nya planer staplas ovanpå varandra utan att dessa kan följas upp på ett meningsfullt sätt. I ärendet ” **Redovisning av uppdrag om hur ojämlikhet mellan olika grupper utifrån diskrimineringsgrunderna kan synliggöras**” blir det tydligt att tillgången till den data styrdokumentet baseras och följs upp på är begränsad. Detta försvårar prioriteringar och riskerar att dra resurser från det som borde vara stadens kärnuppdrag.

Vi motsätter oss att dessa planer över huvud taget tas fram. Göteborgs Stad har redan ett grunduppdrag att säkerställa likvärdig service och respekt för mänskliga rättigheter. Att splittra detta arbete i flera överlappande planer är både ineffektivt och onödigt.

Återremissyrkande

Ärende 35
2026-02-18

M, D, KD, SD

Återremissyrkande gällande Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028

Förslag till beslut

I Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige:

1. Ärendena SLK-2024-00550, SLK-2023-00597 och SLK-2024-00154 återremitteras till kommunstyrelsen för att utarbeta förslag på hur de bäst kan konkretiseras, sammanföras eller avvecklas i syfte att säkerställa en mer samlad och ändamålsenlig styrning. Uppdraget ska redovisas skyndsamt.

Yrkandet

Under beredningen har flera nämnder pekat på att stadens styrning inom området har blivit allt mer omfattande och fragmenterad. Den stora mängden planer, program och policys upplevs som svåröverskådlig och innebär betydande arbetsinsatser för att förstå, implementera och följa upp. I samband med det borgerliga styret förra mandatperioden, och kommunfullmäktiges budget för 2020, gavs uppdraget att påbörja en kartläggning av stadens styrande dokument med syftet att förenkla och minska antalet program samt genom det öka efterlevnaden. En kartläggning presenterades senare samma år och visade att antalet program & planer, framför allt inom sociala dimensionen, hade vuxit påtagligt med fortsatt svårighet att få genomslag och god efterlevnad i stadens verksamheter.

Vi har också haft en utdragen lågkonjunktur i både Sverige och Göteborg, vilket gör att skattemedel behöver prioriteras till rätt ändamål och fokusera på välfärdens kärna. Förvaltningar beskriver att återkommande krav på utbildningar och nya arbetssätt riskerar att belasta verksamheten på ett sätt som påverkar det ordinarie uppdraget.

Samtidigt saknas i flera delar en tydlig bild av hur omfattande de problem är som de föreslagna styrdokumenterna avser att adressera. För att säkerställa att den styrning som beslutas är träffsäker, proportionerlig och faktisk behövs en fördjupad analys.

Vi föreslår att en återremiss genomförs för att utarbeta förslag på hur aktuella planer i ärende SLK-2024-00550, SLK-2023-00597 och SLK-2024-00154 bäst kan konkretiseras, sammanföras eller avvecklas i syfte att säkerställa en mer samlad och ändamålsenlig styrning. Uppdraget ska redovisas skyndsamt.

Yrkande
Särskilt yttrande

Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet
Centerpartiet

2025-12-05

Nr 26

Yrkande angående Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028, kompletteras i enlighet med bilaga 1 i detta yrkande
2. I övrigt bifalla stadsledningskontorets förslag till beslut

Yrkandet

Vi välkomnar förslaget till ny plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028. Särskilt positivt ser vi på att åtgärderna är tydliga och enkla att följa upp. Strukturen på denna plan kommer bidra till en bättre styrning och uppföljning av arbetet med mänskliga rättigheter i Göteborgs Stad.

Göteborgs Stad är en av landets största arbetsplatser vilket innebär att många hbtqi-personer arbetar inom staden. Tidigare i år publicerade fackförbundet Vision en undersökning som visar att färre personer vågar vara öppna på jobbet. Bland storstadsregionerna var storgöteborg sämst med en nedåtvikande trend. Detta är naturligtvis inget som är isolerat till Göteborgs Stad men som en av de största arbetsplatserna i regionen behöver staden göra allt för att bryta trenden.

Bilagor

1. Tillägg om medarbetare i Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

Bilaga 1. Tillägg om medarbetare i Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

På sida 18 i förslaget till Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028 kompletteras rubriken "Fokusområde Kommunikation och kompetens" med "medarbetare" så att rubriken lyder "Fokusområde Medarbetare, kommunikation och kompetens".

Följande stycke tillfogas först i fokusområde Medarbetare, kommunikation och kompetens:

"Göteborgs Stad är en av landets största arbetsplatser vilket innebär att många hbtqi-personer arbetar inom staden. Heteronormen och utsatthet kopplat till identiteten inom hbtqi-gruppen finns även inom arbetsplatsen. Även om staden har utvecklade rutiner – och från april 2026 kollektivavtal - för att hantera kränkande särbehandling och trakasserier finns det mer att göra för att förbättra livsvillkoren för alla medarbetare inom målgruppen. Undersökningar visar att allt färre personer vågar vara öppna på sina arbetsplatser."

Följande åtgärd och stycke tillfogas sist i fokusområde Medarbetare, kommunikation och kompetens:

"Kommunstyrelsen ska, i samverkan med arbetstagarorganisationer och civilsamhällets organisationer, ta fram förslag på åtgärder som syftar till att skapa trygghet för anställda inom hbtqi-gruppen. Åtgärderna ska återrapporteras till kommunstyrelsen.

Ansvarig: kommunstyrelsen

Undersökningar visar att varannan hbtqi-person i Sverige har blivit mer orolig för att vara öppen på jobbet. Jämfört med de andra två storstäderna sticker området storgöteborg ut där flera personer upplever att det är svårt eller mycket svårt att vara öppen på jobbet. Eftersom Göteborgs Stad är en av de största arbetsgivarna i Sverige och i området är det en trend som staden behöver arbeta för att vända."

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-30

Ärendenummer SLK-2023-00597

Handläggare

Anna-Carin Jansson, Lisa Jacobson Flöhr

Telefon: 031-368 06 27, 031-368 03 59

E-post: fornamn.efternamn@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028, i enlighet med bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2023-05-25 § 6 punkt 2 till kommunstyrelsen, att i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd ta fram en ny hbtqi-plan, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2023-05-25 § 6 punkt 2 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd ta fram en ny hbtqi-plan. Planen har tagits fram av stadsledningskontoret i samverkan med rådet. Förslaget har remitterats till berörda nämnder och kommunstyrelsens råd för synpunkter.

Förslaget till Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028 är en del av omformningen mot en mer ändamålsenlig styrning inom området mänskliga rättigheter. Planen omfattar konkreta åtgärder för specifika förändringar där konstaterade behov föreligger. Den kompletterar stadsledningskontorets förslag till Göteborgs Stads riktlinje för arbete med mänskliga rättigheter och likvärdig service.

Stadsledningskontorets bedömning är att arbetet för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor gynnas av att staden fokuserar på områden och åtgärder där det finns flera lager av utsatthet. I framtagandet av planen har stadsledningskontoret även beaktat att livsvillkoren ser olika ut över staden och föreslår åtgärder för att motverka det.

Stadsledningskontoret bedömer att åtgärderna i denna plan, tillsammans med ny styrning genom föreslagen riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service, bidrar till att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer i Göteborg.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De åtgärder som föreslås i denna plan syftar till att öka förutsättningarna för hbtqi-personer i Göteborg att få del av en likvärdig service och ett gott bemötande. De flesta av åtgärderna innebär en utveckling av arbetssätt och en höjning av kunskap och kompetens för att berörda nämnder inom ramen för sina grunduppdrag ska bidra till att förbättra hbtqi-personers livsvillkor.

I samband med remitteringen av förslaget till plan har berörda nämnder återkommit med svar på vilka resursmässiga förutsättningar de har att genomföra de föreslagna åtgärderna.

De flesta nämnder bedömer att de åtgärder de föreslås ansvara för kan rymmas inom ram. I några fall har en annan bedömning gjorts, vilket stadsledningskontoret redovisar nedan.

Åtgärder inom fokusområde Skola och förskola

Grundskolenämnden framhåller att förvaltningen på grund av den demografiska utvecklingen som leder till minskat elevantal, kommer att behöva göra anpassningar i verksamheten i förhållande till en lägre budgetram, vilket kräver prioriteringar. Stadsledningskontoret bedömer att detta kan få en påverkan på genomförandet av planens åtgärder riktade till grundskolan.

Utbildningsnämnden bedömer att de flesta av åtgärderna ryms inom ram, men att genomförandet av föreslagna kompetensutvecklingsinsatser kan komma att rendera kostnader som i nuläget är svåra att uppskatta. Stadsledningskontoret kan konstatera att nämnden för 2025 har tagit del av statsbidrag för att främja hbtqi-personers livssituation, avsett för finansiering av utbildning av nyanställda inom elevhälsan (se beskrivning av statsbidraget nedan). Stadsledningskontoret har ingen information om utlysning av medel inför 2026 eller om eventuell inriktning på ansökan.

Åtgärder inom fokusområde Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete

Socialnämnderna bedömer att åtgärderna kommer att ta personalresurser i anspråk och att kompetenshöjande insatser kan innebära att resurser behöver avsättas för utbildning och verksamhetsutveckling. Beroende på omfattning finns det möjlighet att genomföra åtgärderna inom ordinarie ram. Nämnderna lyfter att om åtgärden gällande kompetenshöjande insatser kring minoritetsgruppers otrygghet och utsatthet för hot och hat, ska omfatta fler medarbetare än strategiska funktioner inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, så kan det krävas ytterligare resurser. Stadsledningskontorets bedömning är att åtgärden i första hand ska riktas till de strategiska funktionerna.

Åtgärder inom fokusområde Fritid för barn och unga

Socialnämnderna bedömer, i likhet med bedömningen av åtgärderna i fokusområdet ovan, att dessa kan komma att ta personalresurser i anspråk. Den åtgärd som innebär att socialnämnderna Hisingen, Nordost och Sydväst ska utreda förutsättningarna att bedriva särskilda mötesplatser för unga hbtqi-personer, bedömer nämnderna kan ske inom ordinarie ram. Resultatet av utredningen kan dock komma att visa på ett behov av utökade resurser för utveckling av arbetssätt, verksamhet, lokaler och personal.

Socialnämnderna Centrum och Nordost gör bedömningen att åtgärden som rör en utveckling av verksamhet för 10-12-åringar kan kräva utökade resurser gällande bland annat bemanning. För att kunna utveckla kvalitativa arbetssätt och relevanta aktiviteter för unga hbtqi-personer behövs kompetens. Det kan därför krävas kompetensutvecklingsinsatser för berörd personal utöver nuvarande ram. Stadsledningskontoret delar socialnämndernas bedömning att åtgärden innebär en viss utökning av det nuvarande uppdraget, och anser att det inledningsvis kan krävas ytterligare resurser för att genomförandet ska vara möjligt. Frågan om eventuell resursförstärkning föreslås hanteras inom ramen för den ordinarie budgetprocessen.

Åtgärder inom fokusområde Stöd till individer med funktionsnedsättning

Nämnden för funktionsstöd framför att det kräver större insatser för att utbilda medarbetare och chefer då utbildning alltid innebär en kostnad dels för anordnandet, dels

i form av vikariekostnader. Varje verksamhet måste därför få möjlighet att prioritera vilka utbildningar medarbetare ska ta del av. Stadsledningskontorets bedömning är att utbildningen inom förvaltningen behöver anpassas till förvaltningens olika verksamheter för att så många som möjligt ska kunna ta del av den. På grund av bland annat svårigheter med kompetensförsörjning har det blivit allt svårare för verksamheter med brukarnära kontakter att erbjuda personal utbildning och använda sig av vikarier vid frånvaron från arbetsplatsen. Utbildningen kan därför behöva ske i form av ett verksamhetsnära lärande som stärker kompetenser och kunskaper på plats.

Åtgärder inom fokusområde Kommunikation och kompetens

Kulturnämnden bedömer att genomförandet av förslaget kräver tillförda resurser eller omprioritering av befintliga resurser till förmån för planens åtgärder. Vissa moment i de föreslagna åtgärderna är möjliga att genomföra inom ram, men inte åtgärderna i sin helhet. Nämndens bedömning är att kartläggning av språkliga behov kräver ökade resurser då kompetens att genomföra detta inte finns inom verksamheten. Nämnden bedömer att det kostar cirka 10 500 kr exklusive moms per språk att översätta informationsfoldern ”Göteborg – en stad för alla” med utgångspunkt i hur den är utformad idag. Tryckkostnaderna ökar med fler språkupplagor och varje nytt språk som informationsfoldern erbjuds på kräver personalresurser i form av grafisk formgivning. För att genomföra åtgärden enligt förslag krävs ökade resurser alternativt omfördelning av personalresurser och budget. Stadsledningskontoret bedömer att ytterligare översättningar av kommunikationsmaterialet är en ambitionshöjning som inte ingår i kulturnämndens ansvar för samordningen av festivalen under West Pride. Dock bedömer stadsledningskontoret att nämnden bör ha kompetens att genomföra en kartläggning av vilka språk som är mest relevanta att översätta till. Samtliga nämnder och styrelser i staden ansvarar för att anpassa, utforma och utveckla sin kommunikation så att målgrupperna kan ta till sig informationen. Stadsledningskontoret bedömer att frågan om eventuell resursförstärkning får hänskjutas till ordinarie budgetprocess.

Statsbidrag för att främja hbtqi-personers livssituation

Socialstyrelsen utlyser sedan 2014, i mån av tillgång på medel, ett statsbidrag till kommuner och regioner för att främja hbtqi-personers situation (förordning 2014:1542). Bidraget är avsett för insatser som syftar till att inom det egna verksamhetsområdet öka kunskapen om hbtqi-personers situation för att främja målgruppens rättigheter och möjligheter i kontakten med kommuner och regioner, eller för att främja fysiska och digitala mötesplatser för hbtqi-personer. Socialstyrelsen har 2025 fördelat 4,6 mnkr till kommuner och regioner, varav Göteborgs Stad har beviljats 450 000 kr. Stadens ansökan har omfattat bland annat utbildning av nyanställda inom elevhälsans professioner samt insatser under West Pride. Medlen har fördelats till socialnämnd Centrum, socialnämnd Hisingen och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret har ingen information om eventuell kommande utlysning inför 2026 eller om vilken inriktning som kan vara aktuell för ansökan.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

De mänskliga rättigheterna gäller för alla och envar. Åtgärderna i planen syftar till att bidra till förflyttningar inom områden där utvecklingsbehov har identifierats. I ett heteronormativt samhälle, som utgår från att det könsmässigt bara går att identifiera sig som kvinna eller man och att attraktion och kärlek bara kan uppstå mellan dessa kategorier, riskerar personer som på olika sätt bryter mot normer om kön och sexualitet att förbises, exkluderas och i värsta fall diskrimineras. Dessa antaganden kan i kommunala verksamheter som exempelvis skola, äldreomsorg och funktionsstöd, bidra till att personer med andra sexuella läggningar eller könsidentiteter inte beaktas eller på ett likvärdigt sätt får tillgång till stöd och service. Såväl planens utvecklingsområden som prioritering av åtgärder har tagits fram i en medskapande process med Göteborgs Stads HBTQI-råd. En utgångspunkt har varit att individer och grupper som bryter mot normer på flera sätt i och med detta också riskerar flera lager av utsatthet.

Stadsledningskontoret bedömer att åtgärderna i denna plan, tillsammans med ny styrning genom föreslagen riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service, bidrar till att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer i Göteborg.

Samverkan

Stadsledningskontoret har genomfört information och fördjupad dialog i central samverkansgrupp (CSG) under hösten 2024, inför remittering av planen. Efter revidering av planen utifrån synpunkter från remissinstanserna, har förnyad information getts i CSG 2025-09-04. Fördjupad dialog har ägt rum 2025-10-02 och samverkan 2025-10-30.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2023-05-25 § 6 punkt 2
2. Samverkansprotokoll från CSG 2025-10-30 § 5 a
3. Förslag till Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2023-05-25 § 6 p 2 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd ta fram en ny hbtqi-plan. Förslaget har remitterats till berörda nämnder och kommunstyrelsens råd för synpunkter.

Kommunfullmäktige antog 2017 Göteborgs Stads första styrdokument med hbtq-fokus: Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor 2017-2021. Både i processuppföljningen av planen som genomfördes 2019 (KS 2019-10-23 § 768) och i utvärderingen av planen 2023 (KF 2024-02-01 § 18) konstaterades en delvis svag implementering av åtgärderna. Utvärderingen visade att två tredjedelar av planens åtgärder fortfarande inte var genomförda eller endast delvis genomförda 2023. I maj 2020 inkom Göteborgs Stads HBTQI-råd, efter att ha tagit del av processuppföljningen, med ett yttrande till kommunstyrelsen där rådet påtalade behovet av en ny uppdaterad rapport om hbtq-personers livsvillkor med ett särskilt fokus på skolan. Kommunfullmäktige beslutade 2020-09-10 § 27 punkt 4 att en rapport som undersöker villkoren för hbtq-personer inom utbildnings- och grundskoleförvaltningarnas verksamheter skulle tas fram som grund för en ny plan. Under 2022 och 2023 återkom kommunstyrelsen med tre rapporter till kommunfullmäktige:

- en rapport med fokus på skolan ”Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om” om unga hbtqi-personers livsvillkor i skolan (hädanefter skolrapporten),
- en uppdaterad rapport om hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg ”Hbtqi+personers livsvillkor i Göteborg”,
- en kompletterande rapport baserad på otrygghet och diskriminering ”Fördjupad lägesbild hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg”.

I samband med återrapporteringen av uppdraget fattade kommunfullmäktige beslut 2023-05-25 § 6 punkt 2 om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd ta fram en ny hbtqi-plan.

Beredning av ärendet

Planen har tagits fram av stadsledningskontoret i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd. Flera workshops har ägt rum för att identifiera vilka behov som finns och vilka områden som behöver prioriteras. Stadsledningskontoret och rådet har tillsammans valt att fokusera på den (fler-)dubbla utsattheten vissa hbtqi-personer kan ha utifrån att de också är barn eller unga, äldre, har någon funktionsnedsättning eller inte talar svenska.

I framtagandet av planen har stadsledningskontoret utgått från Göteborgs Stads rapporter som beskrivits ovan, forskning inom området, samt kartläggningar och rapporter från bland annat Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Socialstyrelsen.

Dialoger mellan stadsledningskontoret och representanter för berörda förvaltningar, samt en workshop med rådet och förvaltningarna har ägt rum. Utöver detta har stadsledningskontoret haft dialog med ungdomsfullmäktige och genomfört presentationer av planarbetet på Regnbågshuset och under West Pride med möjlighet för allmänheten att komma med inspel.

Arbetet med planen har genomförts i samarbete med framtagandet av förslagen till Göteborgs Stads riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service samt Göteborgs Stads plan mot rasism. Några av utvecklingsområdena i planerna har identifierats i detta

samarbete. Eftersom utsattheten för hbtqi-personer och minoritetsgrupper utsatta för rasism i en del fall är likartade, så återfinns ett antal gemensamma åtgärder i planerna.

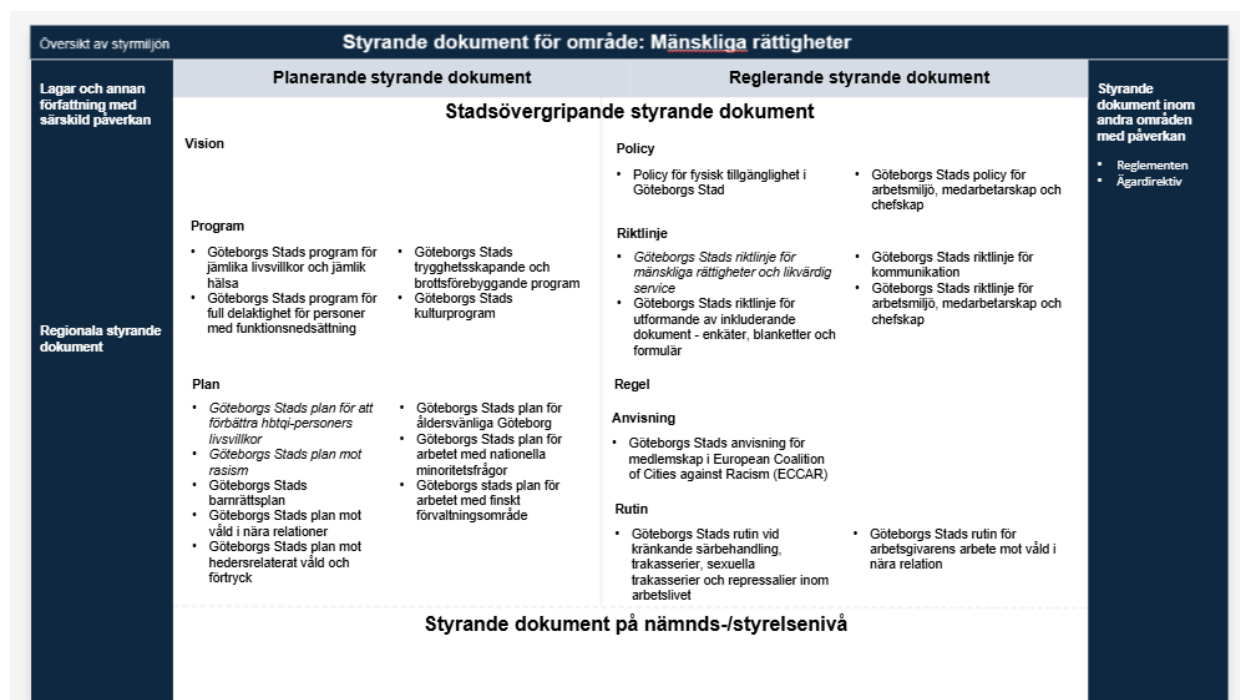
Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-05 § 124 att remittera stadsledningskontorets förslag till plan till följande remissinstanser: förskolenämnden, grundskolenämnden, kulturnämnden, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden för funktionsstöd, socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, utbildningsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, Göteborgs Stads HBTQI-råd, Göteborgs Stads råd för funktionsrätt, Göteborgs Stads pensionärsråd samt ungdomsfullmäktige. Samtliga tillfrågade remittenter har inkommit med yttrande. Även RFSL och Antidiskrimineringsbyrån i Väst har på egna initiativ valt att inkomma med yttrande gällande förslaget till plan.

En kompletterande dialog har genomförts med representanter från grundskoleförvaltningen för att inhämta ytterligare synpunkter på de åtgärder som föreslås i planen och som berör nämnden.

Styrmiljö och angränsande uppdrag

Styrning inom mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna definieras och regleras i internationella juridiska dokument som konventioner och stadgar framtagna av bland andra FN, Europarådet och EU. Länder som har ratificerat dessa konventioner har åtagit sig ett juridiskt bindande ansvar att säkerställa att mänskliga rättigheter respekteras på alla nivåer inom sina gränser. Hur åtaganden om mänskliga rättigheter ska förverkligas i Sverige, regleras i den svenska lagstiftningen genom bland annat grundlagar, kommunallag och speciallagstiftning. Skrivningar om att Göteborgs Stad ska bedriva sin verksamhet med respekt för de mänskliga rättigheterna, arbeta likvärdigt, främja jämlikhet, jämställdhet och hållbar utveckling samt motverka diskriminering, ingår i de flesta av stadens styrande dokument. Därmed är kopplingarna till planen många. Bilden nedan beskriver ett urval av styrande dokument inom området.

Uppdrag att ta fram en riktlinje i syfte att stärka Göteborgs Stads arbete för mänskliga rättigheter och likvärdig service

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 § 157 punkt 2 att ta fram en riktlinje i syfte att stärka Göteborgs Stads arbete för mänskliga rättigheter och likvärdig service. Riktlinjen, som innebär reglerande styrning, är ett svar på behovet av en mer ändamålsenlig och verkningsfull styrning inom området mänskliga rättigheter än vad tidigare styrformer har åstadkommit. Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028 är tänkt att komplettera den långsiktiga styrningen där det finns ett identifierat behov av specifika åtgärder under planperioden. Uppdraget redovisas i kommunstyrelsen 2025-11-26 (SLK-2024-00550).

Uppdrag att ta fram en ny plan mot rasism

Arbetet med en ny hbtqi-plan har synkroniserats med framtagandet av en ny plan mot rasism. Uppdraget redovisas i kommunstyrelsen 2025-11-26 (SLK-2024-00154).

Uppdrag att utreda skydd och stöd för våldsutsatta hbtqi-personer

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 § 166 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att under framtagandet av ny hbtqi-plan utreda skydd och stöd för våldsutsatta hbtqi-personer och vid behov ta fram förslag på kompletterande åtgärder. Stadsledningskontoret bedömde att uppdraget bäst hanterades utanför planarbetet. Kommunfullmäktige beslutade i ärendet 2025-09-11 § 409.

Uppdrag att ta fram en ny plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 § 154 att ge socialnämnden Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck i dialog med övriga socialnämnder, utbildningsnämnder samt stadsledningskontoret. I planen för att förbättra livsvillkoren för hbtq-personer 2017–2021, ingick åtgärder som rörde hedersrelaterat våld och förtryck. Stadsledningskontoret har i beredningen av den nya planen för att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer 2026–2028, gjort bedömningen att sådana åtgärder bättre omhändertas i Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Styrande dokument som omfattar denna typ av problematik ska inkludera alla målgrupper. Det finns behov av riktade insatser för hbtqi-personer inom arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, men detta behöver omhändertas i planen som styr det arbetet för att implementeringen av ett hbtqi-perspektiv ska bli framgångsrikt.

I socialnämnd Centrums förslag till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, ingår det en insats med följande lydelse: Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext. Förslaget till plan behandlades på socialnämnds Centrums sammanträde 2025-10-21.

Uppdrag att stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer

Kommunfullmäktige beslutade 2025-06-18 § 372 att ge kommunstyrelsen och nämnden för demokrati och medborgarservice i uppdrag att tillsammans stärka stadens arbete för att motverka hat och hot mot hbtqi-personer. Stadsledningskontoret och förvaltningen för demokrati och medborgarservice har påbörjat arbetet inom respektive förvaltning och i samverkan mellan förvaltningarna. Avstämningar görs med en referensgrupp från HBTQI-rådet.

Planens utgångspunkter

Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026–2028 utgår från att planen ska vara en del av den samlade styrningen inom området gällande stadens arbete med mänskliga rättigheter och likvärdig service. De åtgärder som planen omfattar föreslås inom områden där stadsledningskontoret ser att arbetet med att tillgodose hbtqi-personers rättigheter behöver ett förstärkt fokus inom närtid och där staden har rådighet. En annan utgångspunkt för planen är heteronormens betydelse. När heteronormativa antaganden ligger till grund för hur stadens verksamheter utformas, kan det leda till att hbtqi-personer inte får tillgång till stöd och service på ett likvärdigt sätt.

Planen fokuserar på individer och grupper där det finns flera lager av utsatthet. I framtagandet av planen har särskilt angelägna behov och rättigheter för grupper inom hbtqi-gruppen som staden behöver bli bättre på att tillgodose identifierats. Detta gäller hbtqi-personer som möter stadens verksamheter i egenskap av att vara barn i förskole-, skol- eller fritidsverksamhet, äldre med omsorgsbehov, personer med funktionsnedsättningar och personer av en annan härkomst än svensk. Planens åtgärder syftar även till att förbättra hbtqi-personers livsvillkor oavsett var de bor i staden.

Fokusområden och åtgärder i planen

Mot bakgrund av forskning, stadens rapporter inom området samt erfarenhetsutbyte med kommunstyrelsens HBTQI-råd samt förslag på förstärkt styrning inom mänskliga rättigheter, omfattar planen sex fokusområden som behöver stärkas och utvecklas. Dessa områden är:

- Skola och förskola
- Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete
- Fritid för barn och unga
- Vård och omsorg för äldre
- Stöd till individer med funktionsnedsättning
- Kommunikation och kompetens

Åtgärderna inom fokusområdena Skola och förskola samt Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete är i stort sett gemensamma med förslag till Göteborgs Stads plan mot rasism 2026–2028.

Genomförande och uppföljning av planen

Varje nämnd med utpekat ansvar i planen ansvarar för implementeringen i den egna organisationen och genomförandet av respektive åtgärd.

Berörda nämnder ansvarar för att följa upp de åtgärder de har fått tilldelade. Varje förvaltning ska under planperioden delrapportera genomförandet till sin nämnd. Rapporteringen syftar till att undersöka både vad som möjliggjort implementeringen av specifika åtgärder och vad som eventuellt utgjort hinder för att på så vis kunna undanröja dessa.

Kommunstyrelsen ansvarar för en samlad uppföljning av samtliga åtgärder i planen vid planperiodens slut. En del av uppföljningen ska redogöra för berörda minoriteters upplevelser av resultatet av genomförda åtgärder.

Remissinstansernas yttranden

Stadsledningskontoret har tagit emot yttrande från samtliga remissinstanser samt från två civilsamhällesorganisationer. I tabellen nedan framgår om instansen avstyrkt eller tillstyrkt förslaget till plan, eller inte tagit ställning. Tabellen innehåller också en kort sammanfattning av remittenternas synpunkter. Yttrandena i sin helhet återfinns i ärendet på stadsledningskontoret SLK-2023-00597.

Remissinstans	Tillstyrker/ avstyrker	Sammanfattande bedömning
Förskolenämnden	Tillstyrker	Nämnden bedömer att förslaget till plan ger goda förutsättningar att bedriva det arbete som beskrivs. Planen bedöms kunna genomföras inom ramen för befintliga strukturer, då den föreslagna styrmodellen stödjer och integreras i det pågående arbetet. Det finns möjligheter att stärka både kompetensen och medvetenheten om mänskliga rättigheter och hbtqi i koppling till nämndens uppdrag.
Grundskolenämnden	Avstyrker	Nämnden upplever styrningen genom planen som stelbent eftersom den slår fast specifika åtgärder som förvaltningen ska arbeta med de kommande åren, i stället för att utgå från kärnverksamhetens lokala förutsättningar och identifierade behov. Den dubbla styrstrukturen, genom nationell reglering i lag och förordningar samt den kommunala styrningen genom kommunala mål och styrdokument, riskerar att skapa en form av överstyrning som leder till otydlighet och ineffektivitet.
Kulturnämnden	Tillstyrker	Nämnden ställer sig positiv till planens intentioner och delar bedömningen att de föreslagna åtgärderna bidrar till att förbättra hbtqi-personers livsvillkor i staden.
Nämnden för demokrati och medborgarservice	Tillstyrker	Nämndens bedömning är att uppdrag och resursmässiga förutsättningar finns för att omhänderta åtgärderna. Nämnden ställer sig därför bakom förslaget. Nämnden bedömer även att effekt av planens åtgärder är avhängigt annan styrning inom området mänskliga rättigheter. I detta ingår Göteborgs Stads riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service som håller på att tas fram. Hur denna implementeras är alltså avgörande även för att hbtqi-planens åtgärder ska ha en långsiktigt hållbar effekt för hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg.
Nämnden för funktionsstöd	Tillstyrker	Nämnden delar bedömningen att de vi är till för självklart ska ha möjlighet att vara öppna med sin könsidentitet och/eller läggning och få ett likvärdigt bemötande. Det är viktigt att stärka medvetenhet om och förståelse för hur normer påverkar det egna tänkandet, språket och sättet att betrakta situationer. Det är också viktigt att förstärka insikten att frågor om kärlek och sexualitet är lika viktiga för personer i förvaltningens målgrupp som för andra. Nämnden ställer sig positiv till förslaget till de specifika åtgärder riktade till nämnden och till planens inriktning i sin helhet.
Socialnämnd Centrum	Tillstyrker	Nämnden bedömer att förslag till plan kan komplettera annan styrning inom området och ser fördelar med att planen är kopplad till förslag till riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service samt förslag till Göteborgs Stads plan mot rasism.

		Nämnden bedömer att det är positivt att föreslagna planer kan ägnas åt konkreta insatser för specifika förändringar där det finns konstaterade behov. Nämnden anser det positivt med åtgärder som tydligt är kopplade till nämndernas grunduppdrag, vilket ger bra förutsättningar för genomförande.
Socialnämnd Hisingen	Tillstyrker	Nämnden ser positivt på planen och de åtgärder där ansvar tilldelats nämnden. Åtgärderna bedöms kunna genomföras inom ramen för nämndens grunduppdrag. Nämnden bedömer samtidigt att det är svårt att göra helhetsbedömningar av ekonomiska konsekvenser av planens åtgärder. Enskilt kan de bedömas vara genomförbara i förhållande till nuvarande resursfördelning, men sammantaget innebär åtgärderna behov av ytterligare resurser.
Socialnämnd Nordost	Tillstyrker	Nämnden är positiv till åtgärderna i planen och bedömer att åtgärder som tilldelats nämnden går att genomföra inom ramen för ordinarie ram, med undantag för att en utökad verksamhet för barn mellan 10-12 år kräver fler medarbetare och kompetenshöjande insatser och således kräver utökade resurser.
Socialnämnd Sydväst	Tillstyrker	Nämnden är positiv till åtgärderna i planen och bedömer att åtgärder som tilldelats nämnden går att genomföra inom ramen för ordinarie verksamhet. Inom fokusområdet fritid för barn och unga skulle dock extra medel behövas om en utredning skulle visa på behov av att utöka verksamheten med personal och en lokal. Inom fokusområde Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete är stöd från stadsledningskontoret och Demokrati och medborgarservice en förutsättning i genomförandet av åtgärderna.
Utbildningsnämnden	Tillstyrker	Nämndens bedömning är att förslaget på plan med tillhörande åtgärder bidrar till att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer i Göteborg.
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	Tillstyrker	Nämnden tillstyrker förslaget på ny plan under förutsättning att nämndens framförda synpunkter omhändertas: att stadsledningskontoret förtydligar att det är upp till förvaltningen att avgöra hur implementeringen av kunskapsmaterialet går till samt att uppföljning av planens åtgärder görs inom ordinarie planerings och uppföljningsprocess. Att ha ett separat spår för årlig uppföljning till nämnd medför överflödigt administrativt arbete.
Göteborgs Stads HBTQI-råd	Tillstyrker	Rådet anser att handlingsplanen skapats med HBTQI-rådets ledamöters delaktighet i workshops och dialog, vilket är mycket bra. Rådet har några förslag på ändringar.
Göteborgs Stads pensionärsråd	Tillstyrker	Rådet beslutar att ställa sig bakom förslaget till plan. Enligt planen bygger en hållbar stad bland annat på att ingen diskrimineras och att alla har möjlighet att fullt ut vara sig själva i livets alla skeden. Enligt en kartläggning av Socialstyrelsen känner hbtqi-personer oro inför ett möte med vård och omsorgspersonal inom till exempel hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Detta stämmer väl med vad som visat sig vid dialog med berörda råd och verksamheter i Göteborg.
Göteborgs Stads råd för funktionsrätt	Tar inte ställning	Det är positivt att planen tar upp hbtqi-perspektivet utifrån ett åldersperspektiv och utifrån ett funktionsrättsperspektiv. Rådet anser dock att det blir lite snävt. Här hade fler perspektiv kunnat tas med för att synliggöra att olika grunder och maktordningar påverkar hur

		en hbtqi-person upplever sin situation i staden. Vidare saknar rådet ett fokusområde om folkhälsa.
Ungdomsfullmäktige	Tar inte ställning	Ungdomsfullmäktige tycker övergripande att förslagen är bra och det är viktigt att också unga får tycka till om innehållet i riktlinjer och planer som kommer att påverka barn och unga i staden. Ungdomsfullmäktige tycker det är bra att det finns riktlinjer för mänskliga rättigheter och planer för HBTQI och mot rasism. Det är bra och viktigt att barn och unga syns i planerna och riktlinjen. Att det finns satsningar på barn och unga både i skolan och på fritiden.
Antidiskrimineringsbyrån Väst	Tar inte ställning	Antidiskrimineringsbyrån Väst anser att det är positivt att planen tar upp hbtqi-perspektivet utifrån ett åldersperspektiv och utifrån ett funktionsrättsperspektiv. Den tycker dock att det blir lite snävt. Här hade fler perspektiv kunnat tas med för att synliggöra att olika grunder och maktordningar påverkar hur en hbtqi-person upplever sin situation i staden. Vidare saknas ett fokusområde om folkhälsa.
RFSL	Tar inte ställning	Resultatet är ett viktigt bidrag till att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer som bor i staden och är i linje med RFSL:s eget arbete. I förhållande till fokusområde Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete vill RFSL stödja förslaget att socialförvaltningar ska ha gemensam dialog med civilsamhällets företrädare. RFSL Göteborg står till förfogande för att diskutera utvecklingen av trygghet och tillit med socialförvaltningar och kan bidra med sin insyn byggd på kontakt med medlemmar och expertis inom hbtqi-frågor generellt.

Stadsledningskontorets omhändertagande av remissinstansernas synpunkter

Stadsledningskontoret redovisar synpunkterna från remissinstanserna nedan samt hur de har omhändertagits.

Fokusområde Skola och förskola

Förskolenämnden framför i sitt remissvar att de önskar få ett utpekat ansvar för de två åtgärder gällande plan mot diskriminering och kränkande behandling, som i det remitterade förslaget endast omfattar grundskolenämnden och utbildningsnämnden. Förskolenämnden föreslår också barn och elever att förskola och annan pedagogisk verksamhet ska användas konsekvent i planen för att inkludera samtliga verksamhetsformer som nämnden ansvarar för. Stadsledningskontoret har reviderat aktuella åtgärder i enlighet med dessa synpunkter.

Grundskoleförvaltningen har i kompletterande dialog med stadsledningskontoret haft synpunkter på hur åtgärderna har formulerats. Stadsledningskontoret har därefter justerat åtgärderna för att de ska stämma bättre överens med grundskolenämndens organisation och uppdrag. Bland annat pekas inte längre den centrala elevhälsan ut specifikt som den resurs som ska bistå med kunskap till skolorna. Av åtgärden framgår nu att stöd och kompetens ska säkerställas för att bistå med kunskap. Den centrala elevhälsan men även andra funktioner kan utgöra en sådan resurs.

Ungdomsfullmäktige tar i sitt remissvar upp att det inte räcker att rektorerna har kunskap om diskrimineringsgrunder, även lärare behöver ha kompetensen. Stadsledningskontoret

har bedömt att för att komma till rätta med kunskapsbristen bland pedagogerna så behöver åtgärden riktas till skolledarna. Skolledarna har ansvar för att styra och leda sin verksamhet och personal och det är därför nödvändigt att deras kunskaper förstärks i syfte att utveckla demokrati- och värdegrundsarbetet på varje skola.

Fokusområde Brottsförebyggande och trygghets- och tillitsskapande arbete

Socialnämnderna bedömer att det är otydligt vilka medarbetare som omfattas av åtgärden om kompetenshöjande insatser kring minoritetsgruppers otrygghet och utsatthet för hat och hot. Stadsledningskontoret har därför förtydligat i planen att insatserna i första hand ska riktas till strategiska funktioner i förvaltningarnas trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Ett par av socialnämnderna påpekar att kommunstyrelsen också har ett ansvar att säkra kompetens i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet och att kompetenshöjningen bör ske gemensamt mellan socialförvaltningarna och stadsledningskontoret. Några framhåller också att åtgärden om dialoger behöver vara stadenövergripande. Stadsledningskontoret har gjort bedömningen att dessa åtgärder framför allt ska stärka det lokala trygghets- och tillitsskapande arbetet och de lokala lägesbilderna, och därigenom bidra till kommunstyrelsens arbete med den stadenövergripande lägesbilden. Insatserna bör genomföras i samverkan mellan socialförvaltningarna. Det är önskvärt att polisen är delaktig i åtgärden, men staden har ingen möjlighet att ge något uppdrag till en annan myndighet.

Samtliga socialnämnder framför att de önskar stöd av nämnden för demokrati och medborgarservice i dialogerna med minoritetsgrupper. Stadsledningskontoret har förtydligat att demokrati och medborgarservice kan utgöra ett sådant stöd inom nämndens befintliga uppdrag.

Fokusområde Fritid för barn och unga

Socialnämnd Nordost föreslår att benämningen ”unga mötesplatser” används istället för fritidsgård. Stadsledningskontoret har ändrat i planen utifrån denna synpunkt.

Socialnämnderna framför i sina remissvar att åtgärden om utveckling för att bättre möta barn i åldern 10-12 år är otydlig och undrar om den ska tolkas som att den innebär en större förstärkning eller en utveckling av nya verksamheter. Stadsledningskontorets syfte med åtgärden är att fritidsverksamheterna ska utveckla metoder och aktiviteter så att även yngre barn som tillhör en regnbågsfamilj eller själv har funderingar kring sin identitet får ett tryggt sammanhang. Detta kräver inte nödvändigtvis nya verksamheter eller en utökning av personal, men den bedömningen behöver berörda nämnder göra vid genomförandet av åtgärden. Socialnämnd Hisingen påpekar att åtgärden omfattar två olika kategorier: barn som funderar på sin identitet och barn som ingår i en regnbågsfamilj, och att dessa grupper kan ha olika behov. Stadsledningskontorets avsikt med åtgärden är att utveckla fritidsverksamheterna så att alla barn kan känna sig accepterade och trygga, oavsett om de tillhör den ena, den andra eller båda kategorierna.

Samtliga socialnämnder lyfter i sina remissvar att åtgärden som innefattar en höjning av hbtqi-kunskap hos personal inom fritidssektorn kan genomföras i egen regi, i samverkan med andra verksamheter i staden eller med andra aktörer som ungdomsmottagningarna och civilsamhället. Några av nämnderna bedömer att det finns kompetens i vissa av de egna verksamheterna som kan nyttjas. Andra nämnder pekar på att det finns kompetens i staden som kan användas. Dessutom innebär certifiering och diplomering en kostnad som

nämnderna bedömer inte kan rymmas inom ram. Stadsledningskontoret anser att nämnderna behöver göra egna bedömningar av hur kunskapen ska höjas och att diplomer och certifiering endast är exempel på utbildningsinsatser.

Fokusområde Vård och omsorg för äldre

Stadsledningskontoret har ändrat åtgärden i fokusområdet utifrån synpunkter från äldre samt vård- och omsorgsnämnden. Nämnden framförde i sitt remissvar att det bör vara upp till varje verksamhet att bestämma utifrån förutsättningar och behov hur kunskapsmaterialet används. Stadsledningskontoret har ändrat formuleringen enligt nämndens önskemål.

Socialnämnd Sydväst påpekar i sitt remissvar att de har ansvar för särskilda boenden för äldre personer med beroendeproblematik. Utifrån detta önskar nämnden omfattas av åtgärden som rör vård och omsorg för äldre. Stadsledningskontoret har justerat ansvaret för åtgärden.

Fokusområde Stöd till individer med funktionsnedsättning

Nämnden för funktionsstöd anser att åtgärden som innebär att ett hbtqi-perspektiv ska inkluderas i en utredning är otydlig. Nämnden påpekar att vare sig bedömning av rätt till insatser eller utformning av stödet kan bero på könsidentitet eller sexuell läggning och anser det oklart om det finns en förväntan att dokumentera kring dessa frågor. Stadsledningskontoret har formulerat om åtgärden så att den inte längre är på den detaljnivån. Syftet med åtgärden är att nämnden ska säkerställa att det finns möjlighet för den enskilde att vara öppen kring sin könsidentitet eller sexuella läggning om hen så önskar. Detta behöver gälla både under utredningen och genomförandet av insatser, men förvaltningen bör avgöra hur detta görs.

Fokusområde Kommunikation och kompetens

Kulturnämnden har lämnat synpunkter på åtgärden om att översätta kommunikationsmaterial gällande stadens medverkan i West Pride. Nämnden hänvisar till Göteborgs Stads handbok för kommunikation där det framgår att svenska är det huvudsakliga språket. Detta stödande dokument anger också att för att nå så många som möjligt inom stadens målgrupper behöver information ibland översättas till andra språk. Enligt Göteborgs Stads riktlinje för kommunikation ska information vara tillgänglig, inkluderande och utgå från stadens målgruppers behov och förutsättningar. Åtgärden syftar till att fler individer med olika bakgrund och i olika delar av staden ska få möjlighet att ta del av och förstå vad stadens medverkan i West Pride innebär. Därför föreslår stadsledningskontoret att en del av kommunikationsmaterialet översätts till fler språk. Stadsledningskontoret har förtydligat i åtgärden vilket kommunikationsmaterial som avses.

Kulturnämnden anser att åtgärden om att utreda förutsättningarna till digitala seminarier under West Pride är otydlig. Stadsledningskontoret har förtydligat åtgärd och text så att det framgår att kulturförvaltningen ska utreda förutsättningarna för att i samverkan med West Pride spela in seminarier och tillgängliggöra dem digitalt. Utredningen får visa om detta är möjligt, hur det kan genomföras och vilken aktör – staden, West Pride eller någon annan – som kan ansvara för inspelning och distribution. Kulturnämnden framför att West Pride bör få lämna synpunkter på åtgärden och påpekar att de inte är remissinstans. Stadsledningskontorets bedömning är att kulturförvaltningen vid genomförandet av åtgärden behöver söka dialog med West Pride för att utreda hur förutsättningarna ser ut.

Övriga synpunkter och revideringar

Stadsledningskontoret har justerat planperioden till 2026-2028, då 2025 kommer att ha passerat innan ärendet når kommunfullmäktige. Stadsledningskontoret bedömer att tre år är en rimlig plantid då planen är avsedd att komplettera den långsiktiga styrningen med en riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service.

Göteborgs Stads råd för funktionsrätt och Antidiskrimineringsbyrån Väst efterfrågar i sina närmast identiska remissvar att planen borde ha fler perspektiv för att synliggöra att olika grunder påverkar hur en hbtqi-person upplever sin situation i staden. En av planens utgångspunkter är att fokusera på flera lager av utsatthet. De åtgärder som planen omfattar är framför allt inriktade på att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer som kan vara utsatta eller inte få tillgång till sina rättigheter av flera anledningar. De syftar även till att förbättra hbtqi-personers livsvillkor oavsett var i staden de bor.

Stadsledningskontorets bedömning är därför att planen synliggör just det som rådet och Antidiskrimineringsbyrån Väst efterfrågar, men har förtydligat att den utgår från en intersektionell analys.

Rådet för funktionsrätt och Antidiskrimineringsbyrån Väst kommenterar också att de saknar ett fokusområde om folkhälsa. Styrning inom det området omhändertas genom Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2025-2030. Programmet syftar till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa och innehåller strategier som riktar sig till bland annat hbtqi-personer.

Ett antal nämnder framför att planens krav på årlig rapportering från förvaltning till nämnd kan skapa merarbete och ökad administration. Stadsledningskontoret har ändrat så att det i planen framgår att varje förvaltning under planperioden ska lämna en delrapportering om genomförandet till sin nämnd. Syftet med förvaltningens rapportering till nämnden är att i tid identifiera och undanröja eventuella hinder i genomförandet. Det viktiga är att en sådan rapportering sker och hanteras inom ordinarie uppföljning. Rapporteringen kan också samordnas med förvaltningens uppföljning till nämnden om den föreslagna riktlinjen för mänskliga rättigheter och likvärdig service.

Stadsledningskontorets bedömning

Förslaget till Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor är en del av omformningen mot en mer ändamålsenlig styrning inom området mänskliga rättigheter. Stadsledningskontoret har utifrån översynen av styrningen samt tidigare uppföljningar av planer och program inom området, konstaterat att efterlevnaden av planernas och programmens åtgärder har varit begränsad. De önskade effekterna för berörda rättighetsbärare inte har uppnåtts. Detta bedöms bero på att planerna inte har varit effektiva för att stärka förmågan att omhänderta mänskliga rättigheter i grunduppdragen. För att öka genomförbarheten omfattar planen därför färre åtgärder, som är mer konkreta och inriktade på specifika förändringar där behov har konstaterats. Planen kompletterar förslaget till Göteborgs Stads riktlinje för arbete med mänskliga rättigheter och likvärdig service. Riktlinjen ska driva stadens arbete framåt och omfamnar såväl organisationskultur som styrande strukturer och systematik.

Förslagen till planen mot rasism, hbtqi-planen och riktlinjen har tagits fram i nära samarbete. I processen har särskild uppmärksamhet ägnats åt att tydligt skilja mellan grunduppdragsnära systematik som ska omhändertas av riktlinjen och specifika åtgärder som ska läggas i planerna.

Vissa behov av åtgärder som framkommit under beredningen av planerna, faller inom riktlinjens område i den mening att de berör systematiska arbetsformer. Här gör stadsledningskontoret bedömningen att planerna trots allt behöver omhänderta de behov som har identifierats som särskilt angelägna.

Stadsledningskontoret bedömer att det finns resursmässiga förutsättningar för nämnderna att genomföra flertalet av de föreslagna åtgärderna inom befintlig ram. I de fall åtgärderna innebär en utökning av befintligt uppdrag, föreslår stadsledningskontoret att frågan om eventuell resursförstärkning hänskjuts till ordinarie budgetprocess.

Stadsledningskontorets bedömning är att arbetet för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor gynnas av att staden fokuserar på områden och åtgärder där det finns flera lager av utsatthet. Stadsledningskontoret har i framtagandet av planen även beaktat att livsvillkoren ser olika ut över staden och föreslår åtgärder för att motverka det. Stadsledningskontoret bedömer att åtgärderna i denna plan, tillsammans med ny styrning genom föreslagen riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service, bidrar till att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer i Göteborg.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Redovisning av uppdrag att ta fram kompletterande underlag till en ny uppdaterad rapport om HBTQ-personers livsvillkor

§ 6, 1324/20

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen 2020-09-10 § 27 beslutspunkt 4, om att ta fram en ny uppdaterad rapport om HBTQ-personers livsvillkor till grund för den nya planen och som även undersöker villkor för HBTQ-personer inom utbildningsförvaltningens och grundskoleförvaltningens verksamheter, antecknas och förklaras fullgjort.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd ta fram en ny hbtqi-plan.

Tidigare behandling

Bordlagt den 27 april 2023, § 31.

Handling

2023 nr 62.

Yrkanden

Bosse Parbring (MP), Daniel Augustsson (C), Kochar Wallad Begi (S) och Bettan Andersson (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Kristina Bergman Alme (L) och Lena Lindström Olinder (M) yrkar bifall till förslaget från M, D, L och KD i kommunstyrelsen om att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag och tilläggsyrkande från SD i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först propositioner på kommunstyrelsens förslag och yrkandet från Kristina Bergman Alme m.fl. om att bifalla stadsledningskontorets förslag och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för bifall till kommunstyrelsens förslag. Nej för bifall till yrkandet från Kristina Bergman Alme m.fl.”

Omröstningen utfaller med 43 Ja mot 38 Nej. Hur var och en röstar framgår av bilaga 5.

Propositionsordning

Ordföranden ställer härfter propositioner på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från SD i kommunstyrelsen och finner att det har avslagits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för avslag och Nej för bifall till tilläggsyrkandet från SD i kommunstyrelsen.”

Omröstningen utfaller med 72 Ja mot 9 Nej. Hur var och en röstar framgår av bilaga 6.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2023-06-08

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Aslan Akbas

Justerande

Håkan Eriksson

Justerande

Margareta Broang

Justerande

Lisbeth Sundén Andersson

Göteborgs Stad

Stadsledningskontoret

Central Samverkansgrupp
(Ordinarie CSG)

Protokoll 17/2025
Sammanträdesdatum
2025-10-30

Ärendenr:SLK-2025-00057

Utdrag ur protokoll

§ 5 Samverkan före beslut

- a) Samverkan av ärenden inom MR - området.
 - Riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service.
 - Plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor
 - Plan mot rasism

Catarina Sjögren, Anna Thomasson, Lisa Jacobsson Flöhr och Johanna Franzén föredrar ärendet. Hänvisning. Hänvisning görs till utsända styrdokument och Tjänsteutlåtande.

Punkten förklaras omedelbart justerad

Samverkan förklaras fullgjord i enighet

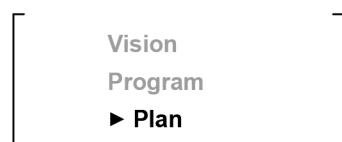
Vid protokollet

.....
Anna Wilsson

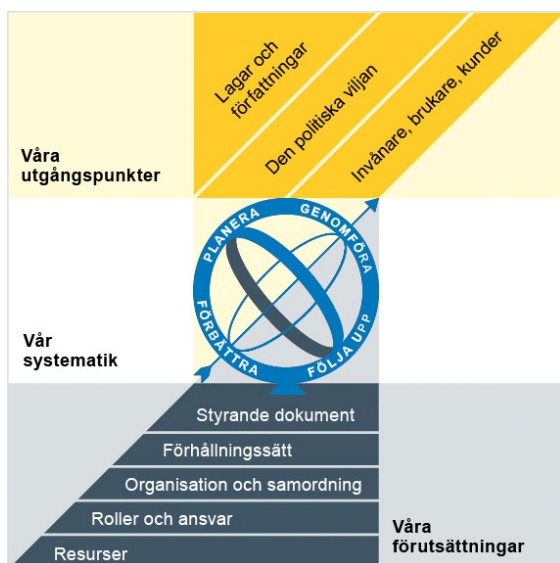
Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor

2026-2028

Planerande styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Gäller för:
förskolenämnden,
grundskolenämnden,
kulturnämnden, nämnden
för funktionsstöd,
socialnämnderna Centrum,
Hisingen, Nordost och
Sydväst,
utbildningsnämnden och
äldre samt vård- och
omsorgsnämnden

Diarienummer:
SLK-2023-00597

**Datum och paragraf för
beslutet:**
[Text]

Dokumentsort:
Plan

Giltighetstid:
2026–2028

Senast reviderad:
[Datum]

Dokumentansvarig:
[Funktion]

Innehåll

Inledning	5
Syftet med denna plan	5
Vem omfattas av planen	5
Giltighetstid	5
Bakgrund	5
Koppling till andra styrande dokument	5
Planen kompletterar befintlig styrning	6
Gemensamma åtgärder med Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism	6
Utvecklingsområden som omhändertas i annan styrning	7
Stödjande dokument	7
Genomförande av denna plan	7
Uppföljning av denna plan	7
Planens utgångspunkter	8
Planen har tagits fram i samverkan	8
Planen utgår från heteronormen som osynlig aktör	8
Planen fokuserar på flera lager av utsatthet	8
Ordlista	8
Planen	10
Fokusområden	10
Fokusområde Skola och förskola	11
Åtgärder	11

Fokusområde Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete	13
Åtgärder	13
Fokusområde Fritid för barn och unga	14
Åtgärder	15
Fokusområde Vård och omsorg för äldre	16
Åtgärd	16
Fokusområde Stöd till individer med funktionsnedsättning	17
Åtgärder	17
Fokusområde Kommunikation och kompetens.....	18
Åtgärder	18

Inledning

Syftet med denna plan

Göteborgs Stad har en skyldighet att respektera, skydda, uppfylla och främja de mänskliga rättigheterna för alla som bor, vistas och verkar i staden. Staden ska erbjuda likvärdig service och en jämlik tillgång till de rättigheter som staden tillhandahåller.

Syftet med Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028, är att bidra till förflyttningar inom stadens verksamhetsområden där hbtqi-personers rätt till likvärdig service behöver ta steg framåt och där det finns en utpekad utsatthet.

Åtgärderna förväntas förstärka stadens möjligheter att genomföra sina grunduppdrag på ett likvärdigt sätt i enlighet med internationella konventionsåtaganden och svensk lagstiftning.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för förskolenämnden, grundskolenämnden, kulturnämnden, nämnden för funktionsstöd, socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, utbildningsnämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2026-2028.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2017 Göteborgs Stads första styrdokument med hbtq-fokus: Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor 2017-2021. År 2020 påtalade Göteborgs Stads HBTQ-råd för kommunstyrelsen behovet av en uppdaterad rapport om hbtq-personers livsvillkor med ett särskilt fokus på skolan. Initiativet ledde till att kommunfullmäktige fattade beslut om att en rapport som även undersöker villkoren för hbtq-personer inom grundskole- och utbildningsförvaltningarnas verksamheter skulle tas fram som grund för en ny hbtq-plan.

Under 2022 och 2023 återkom kommunstyrelsen med tre rapporter till kommunfullmäktige:

- en rapport med fokus på skolan "Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om" om unga hbtqi-personers livsvillkor i skolan (hädanefter skolrapporten),
- en uppdaterad rapport om hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg "Hbtqi+personers livsvillkor i Göteborg",
- en kompletterande rapport baserad på otrygghet och diskriminering "Fördjupad lägesbild hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg".

I samband med återrapporteringen av uppdraget fattade kommunfullmäktige beslut 2023-05-25 § 6 punkt 2 om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd ta fram en ny hbtqi-plan.

Koppling till andra styrande dokument

Planen kompletterar befintlig styrning

En viktig del av styrningen inom mänskliga rättigheter utgörs av internationella konventioner som även speglas i svensk lagstiftning. Regeringsformen slår fast att den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. I regeringsformen inkluderas dessutom europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europakonventionen, i sin helhet.

Samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad ska i enlighet med sina reglementen och ägardirektiv utföra sina uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot diskriminering. Det betyder att alla invånare i kommunen har rätt till en god och likvärdig service och ett värdigt bemötande oavsett förutsättningar, bakgrund och var i kommunen de bor.

Göteborgs Stads rutin vid kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier inom arbetslivet är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet och arbetet med aktiva åtgärder i enlighet med arbetsmiljölagens och diskrimineringslagens bestämmelser. I Göteborgs Stads riktlinje för arbetsmiljö, medarbetarskap och chefskap framgår att det krävs ett inkluderande förhållningssätt och aktivt arbete som utgår från alla diskrimineringsgrunderna för att skapa, behålla och utveckla en arbetsplats med olikheter som strävar efter gemensamma mål.

Principen om icke-diskriminering återkommer i ett flertal av stadens styrande dokument genom mål, inriktningar och strategier. Ett exempel är Göteborgs Stads program för full delaktighet där en av de prioriterade strategierna slår fast att stadens verksamheter i sina enkäter och uppföljningar ska samla in underlag på ett sådant sätt att det är möjligt att göra analyser utifrån diskrimineringsgrunderna. Även Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program innehåller en strategi som påtalar att Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska vara kunskapsbaserat och utgå från målgruppsanalyser.

Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028 kompletterar befintlig styrning där det finns ett identifierat behov av specifika åtgärder under planperioden, för att säkerställa hbtqi-personers rätt till likvärdig service och jämlik tillgång till sina mänskliga rättigheter.

Gemensamma åtgärder med Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism

Några av utvecklingsområdena i den här planen har identifierats i samverkan med framtagandet av Göteborgs Stads plan mot rasism. Eftersom en identifierad utsatthet hos

hbtqi-personer och individer utsatta för rasism i en del fall är likartad, och samverkande, så återfinns sex gemensamma åtgärder i planerna. Detta rör åtgärder inom fokusområdet Skola och förskola samt fokusområdet Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete.

Utvecklingsområden som omhändertas i annan styrning

Det finns utvecklingsområden som, trots att de har identifierats i arbetet med denna plan, inte är föremål för åtgärder i planen. Det finns till exempel behov av särskilda insatser för hbtqi-personer inom arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck samt inom arbetet mot våld i nära relationer. De styrande dokument som omfattar denna typ av problematik ska inkludera alla målgrupper.

Stödjande dokument

Göteborgs Stad. Hbtqi+personers livsvillkor i Göteborg 2021.

Göteborgs Stad. ”Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om”. Rapport om unga hbtqi-personers livsvillkor i skolan 2021.

Göteborgs Stad. Fördjupad lägesbild hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg - kompletterande rapport baserad på otrygghet och diskriminering 2023.

Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet. Stolt och trygg. Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter 2025.

Europeiska kommissionen. Jämlikhetsstrategin för hbtqi-personer 2026-2030.

Genomförande av denna plan

Varje nämnd med utpekat ansvar i planen ansvarar för implementeringen i den egna organisationen och genomförandet av respektive åtgärd.

Uppföljning av denna plan

Berörda nämnder ansvarar för att följa upp de åtgärder de har fått tilldelade. Varje förvaltning ska under planperioden delrapportera genomförandet till sin nämnd. Rapporteringen syftar till att undersöka både vad som möjliggjort implementeringen av specifika åtgärder och eventuellt utgjort hinder för att på så vis kunna undanröja dessa.

Kommunstyrelsen ansvarar för en samlad uppföljning av planen. Vid planperiodens slut ska uppföljning av planens samtliga åtgärder ske. En del av uppföljningen ska redogöra för hbtqi-personers upplevelser av resultatet av genomförda åtgärder.

Planens utgångspunkter

Planen har tagits fram i samverkan

Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2026-2028 har tagits fram i samverkan med Göteborgs Stads HBTQI-råd. Rådets kompetenser, erfarenheter och förslag på åtgärder utgör en grund för innehållet i planen. Delaktighet är tillsammans med bland annat transparens och möjlighet till ansvarsutkrävande viktiga principer i arbetet för mänskliga rättigheter.

Planen utgår från heteronormen som osynlig aktör

Heteronormen är en av samhällets starkaste normer. Den innebär att föreställningen om att heterosexualitet är det normala och att det könsmässigt bara går att identifiera sig som kvinna eller man, uppfattas som så självklar att den tas för given. Det är i samband med att normerna bryts, exempelvis genom samkönade relationer eller ett normbrytande användande av könsmässigt kodade kläder och/eller uttryck, som de blir synliga.

I ett heteronormativt samhälle riskerar personer som på olika sätt bryter mot normer om kön och sexualitet att förbises och exkluderas och i värsta fall diskrimineras. Även i kommunala verksamheter som exempelvis skola, äldreomsorg och funktionsstöd kan heteronormativa antaganden ligga till grund för verksamheternas utformande, vilket kan leda till att personer med andra sexuella läggningar eller könsidentiteter inte beaktas eller får tillgång till stöd och service på ett likvärdigt sätt.

Planen fokuserar på flera lager av utsatthet

Hbtqi är ett paraplybegrepp som rymmer individer och grupper med en mängd olika erfarenheter och egenskaper. Det betyder att såväl de individuella som strukturella livsvillkoren inom gruppen kan skilja sig åt. Ett återkommande tema är att individer och grupper som bryter mot normer på flera sätt i och med detta också riskerar flera lager av utsatthet. Planen utgår därför ifrån en intersektionell analys.

Att vara äldre och transperson kan utgöra ett exempel på dubbel utsatthet, liksom att vara barn och tillhöra en regnbågsfamilj. Andra egenskaper eller livssituationer är till exempel att vara hbtqi-person och ha en icke-svensk bakgrund och/eller en trostillhörighet. Liksom att leva med en funktionsnedsättning eller i en hederkontext. De åtgärder som planen omfattar är därför framför allt inriktade på att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer som kan vara utsatta eller inte få tillgång till sina rättigheter av flera anledningar. De syftar även till att förbättra hbtqi-personers livsvillkor oavsett var i staden de bor.

Ordlista

Hbtqi är en förkortning för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner och är det begrepp som Göteborgs Stad, i likhet med nationella styrdokument på området, använder sedan 2021.

Tidigare användes hbt och hbtq men i takt med att nya identiteter synliggjorts har bokstäver tillkommit. Ibland används även ett + efter hbtqi. Detta för att inkludera

mångfalden av olika sätt att definiera sig på bland personer som bryter mot normer kring sexualitet och könsidentitet/könsuttryck. I Göteborgs Stads första plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor användes förkortningen hbtq. I denna plan används förkortningen hbtqi. Båda förkortningarna förekommer i texten - beroende på källa.

Homosexualitet - förmåga att bli förälskad i och attraherad av någon av samma kön.

Heterosexualitet - förmåga att bli förälskad i och attraherad av någon av motsatt kön.

Bisexualitet - förmåga att bli förälskad i och attraherad av personer oavsett kön.

Queer - ett brett begrepp som kan betyda flera olika saker men i grunden är ett ifrågasättande av heteronormen. Många ser sin könsidentitet och/eller sin sexualitet som queer. Queer kan innebära en önskan att inkludera alla kön och sexualiteter eller att inte behöva identifiera/definiera sig.

Intersexperson - person med ett medfött tillstånd i vilket könskromosomerna eller könsorganens utveckling är atypiska.

Kön - med kön avses ofta biologiskt och juridiskt kön. I Sverige finns bara två juridiska kön.

Könsidentitet - är en persons självidentifierade, självupplevda kön. Det är alltid den enskilde personen som har rätten att identifiera sin könsidentitet.

Könsuttryck - är hur en person uttrycker sitt kön, exempelvis genom kläder, frisyr och kroppsspråk.

Transpersoner - ett paraplybegrepp för personer vilkas könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från det juridiska och biologiska kön som registrerades vid födseln. Exempel på undergrupper är **transsexuella** (medicinsk diagnos), **transvestiter** (personer som mer eller mindre ofta använder ett annat köns könsuttryck som kläder, kroppsspråk, röstläge eller andra attribut), **intergender** (personer som identifierar sig bortom könskategorierna man och kvinna) **icke-binär** (personer som identifierar sig som mellan, bortom eller med båda könskategorierna kvinna och man).

Cispersoner - ett begrepp som används för personer vilkas könsidentitet och könsuttryck stämmer överens med personernas biologiska och juridiska kön. Cis är latin och betyder "på den här sidan om" och innebär att ens juridiska kön, biologiska kön och könsidentitet är av samma slag. En cisperson är i den meningen motsatsen till en transperson.

Heteronormen - är ett förgivettagande av att alla är heterosexuella och att heterosexualitet är det naturliga och önskvärda. I heteronormen ingår också föreställningen att det bara finns två kön (tvåkönsnormen), att alla är cispersoner och att bara kvinnor och män kan bli kära i varandra.

Normkritik - är ett ifrågasättande av föreställningar om vad som anses vara normalt respektive avvikande. Normkritiken används för att synliggöra exkluderande och diskriminerande strukturer. Fokus riktas mot det som uppfattas som "normalt" i stället för mot dem som bryter mot normen.

Normmedvetenhet - utifrån en normkritisk analys går det till exempel att arbeta normmedvetet.

Intersektionalitet - ett analytiskt begrepp som används för att synliggöra hur olika maktordningar samverkar och hur det kan finnas olika lager av utsattheter. Används vanligtvis i Sverige för att utifrån samspelet mellan diskrimineringslagens sju grunder studera hur relationer av överordning och underordning skapas och upprätthålls.

Majoritetssamhälle - innebär ett samhälle där en majoritetsgrupp har en dominerande ställning och störst inflytande över exempelvis utformningen av samhällslivet och kulturella normer.

Minoritet och **minoritetsgrupp** - en minoritet är i grunden en grupp människor som är färre till antalet än majoriteten i ett samhälle. Ordet "minoritet" eller "minoritetsgrupp" används ofta för grupper som på grund av sin identitet eller grupptillhörighet, riskerar att utsättas för stereotypisering, exkludering och/eller diskriminering. Det är i denna betydelse som begreppet används i den här planen, då individer och grupper som ryms inom hbtqi-paraplyet i många fall befinner sig i en minoritetsposition.

I Sverige omfattar begreppet "minoritet" också de fem nationella minoriteterna; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar vilkas rättigheter regleras i särskild lagstiftning.

Minoritetsstress - en särskild sorts stress som drabbar personer som tillhör en minoritetsgrupp. Den kan till exempel visa sig som en konstant känsla av att behöva vara på sin vakt, oro för diskriminering, eller rädsla för att utsättas för hot, hat och kränkningar.

Planen

Fokusområden

Heteronormen påverkar hbtqi-personers liv på en mängd olika sätt i Göteborg. Det finns en utsatthet kopplad till den egna identiteten och det finns särskilt angelägna rättigheter och behov för grupper inom hbtqi-gruppen som staden behöver bli bättre på att tillgodose. Detta gäller i synnerhet hbtqi-personer som möter stadens verksamheter i egenskap av att vara elever eller barn i fritidsverksamhet, äldre med omsorgsbehov, personer med funktionsnedsättningar och personer med en annan härkomst än svensk. Mot bakgrund av forskning, stadens rapporter inom området samt erfarenhetsutbyte med Göteborgs Stads HBTQI-råd, utgår planen från sex fokusområden som behöver stärkas och utvecklas för att livsvillkoren för hbtqi-personer i Göteborg ska förbättras. Dessa är:

- Skola och förskola
- Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete
- Fritid för barn och unga
- Vård och omsorg för äldre
- Stöd till individer med funktionsnedsättning
- Kommunikation och kompetens

Fokusområde Skola och förskola

Rätten att känna sig trygg och inkluderad i skolan, förskolan och annan pedagogisk verksamhet gäller alla barn och elever. Elevers utsatthet, eller risk för utsatthet, för hat, hot, mobbing och våld har kopplingar till nedsatt psykisk och fysisk hälsa samt försämrad skolgång och utbildning. På nationell nivå har bland annat Barnombudsmannen (BO) utifrån olika regeringsuppdrag lyft en särskild sårbar situation i skolan hos elever utsatta för rasism och elever som identifierar sig som hbtqi.

Ett liknande mönster går att se även i Göteborg. Exempelvis visar statistik från grundskoleförvaltningen att av de anmälningar som bedömdes som trakasserier/diskriminering under perioden augusti 2024 till juni 2025, berörde de allra flesta diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning (56 procent). Näst flest anmälningar var kopplade till sexuell läggning och könsidentitet eller uttryck (16 procent).

I *”Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om”- rapport om unga hbtqi-personers livsvillkor i skolan* (hädanefter skolrapporten) som kommunstyrelsen tog fram 2022, är det särskilt två områden som lyfts fram där det finns behov av insatser: det ena är hbtqi-elevernars upplevelse av otrygghet och det andra deras erfarenheter av otillräcklig hbtqi-kompetens i undervisningen och i bemötandet av elever. Bland annat framgår det av rapporten att en av fyra elever på högstadiet och gymnasiet, som är eller funderar på om de är hbtqi-personer, inte upplever sig trygga i skolan. På samma fråga i Göteborgs Stads elevenkät från 2021, vilken riktar sig till alla elever, var det en av tio elever som uppgav att den inte kände sig trygg.

Vad gäller grundläggande kunskap om hbtqi, uppgav 63 procent av eleverna i skolrapporten att de inte fick lära sig om hbtqi-frågor och hbtqi-personer i skolan. I likhet med nationella kunskapsunderlag pekar skolrapporten ut unga transpersoners och icke-binäras specifika utsatthet som särskilt anmärkningsvärd.

Åtgärder

Skolledarna (rektorer och biträdande rektorer) för samtliga skolor, förskolor och andra pedagogiska verksamheter ska under planperioden förstärka sina kunskaper om olika diskrimineringsgrunder och minoritetsgrupper i syfte att utveckla demokrati- och värdegrundsarbetet inom respektive verksamhet

Ansvar: förskolenämnden, grundskolenämnden och utbildningsnämnden

Skolledarna ska i framtagandet av plan mot diskriminering och kränkande behandling säkerställa att samtliga diskrimineringsgrunder ingår i kartläggningar, analys, åtgärder och uppföljning

Ansvar: förskolenämnden, grundskolenämnden och utbildningsnämnden

Varje skola, förskola och annan pedagogisk verksamhet har enligt skollagen skyldighet att årligen upprätta en plan för arbetet med att förebygga och hantera kränkande behandling. Enligt diskrimineringslagen har utbildningsanordnare även skyldighet att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering utifrån de sju

diskrimineringsgrunderna och främja lika rättigheter och möjligheter. I Göteborgs Stad görs detta genom att verksamheterna tar fram en plan mot diskriminering och kränkande behandling. I det arbetet har skolledarna en särskilt viktig roll.

Förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen och utbildningsförvaltningen ska göra årliga sammanställningar och analyser av samtliga skolor, förskolor och annan pedagogisk verksamhets planer mot diskriminering och kränkande behandling

Ansvar: förskolenämnden, grundskolenämnden och utbildningsnämnden

För att nämnderna ska kunna följa verksamheternas arbete mot diskriminering och kränkande behandling måste varje skola, förskola och annan pedagogisk verksamhet rapportera sin plan till respektive förvaltning. Det skapar förutsättningar för en samlad bild av arbetet, att uppmärksamma mönster eller tendenser som är viktiga på övergripande nivå samt identifiera verksamheter som kan behöva stöd i arbetet. Detta kan bidra till att öka likvärdigheten mellan skolor.

Grundskoleförvaltningen och utbildningsförvaltningen ska säkerställa att det finns stöd och kompetens som kan bistå med kunskap om minoritetsgruppers olika utsattheter och utgöra ett stöd till skolorna

Ansvar: grundskolenämnden och utbildningsnämnden

För att kunna erbjuda en trygg och likvärdig skola för elever som tillhör olika minoritetsgrupper, behövs både kunskap om specifika livsvillkor och förmåga att hantera konflikter, arbeta förebyggande och vid behov stötta elever utsatta för kränkningar av olika slag. Stöd och kompetens ska finnas för att bistå skolläring, pedagoger och elevhälsopersonal när specifik kunskap om olika minoriteter efterfrågas och material behöver tas fram eller tillgängliggöras. Det finns kunskapsunderlag från bland annat akademien, olika myndigheter och civilsamhällesorganisationer som kan användas.

Grundskoleförvaltningen ska sprida och implementera stödmaterialet Vägledning för inkluderande omklädningsrum i samtliga grundskolor

Ansvar: grundskolenämnden

I skolrapporten beskriver hbtqi-elever sina erfarenheter av att inte på ett tryggt sätt kunna byta om och duscha i samband med lektioner i idrott och hälsa. Detta gäller särskilt elever som identifierar sig som trans. På frågan om vad som skulle förbättra situationen är elevernas vanligaste svar att omklädningsrummen ska vara utformade med bås eller draperier som skyddar mot insyn, att det finns separata omklädningsrum där elever kan byta om, att bemötandet från andra elever förbättras och att det finns könsneutrala omklädningsrum. För att stötta skolors arbete med att skapa trygga och inkluderande omklädningsrum har grundskoleförvaltningen tagit fram stödmaterialet *Vägledning för inkluderande omklädningsrum*. Materialet innehåller förklarande bakgrundstexter, riktlinjer för jämlik byggnation, råd samt förslag på lektionsupplägg.

Fokusområde Brottsförebyggande samt tillits- och trygghetsskapande arbete

Minoritetsgruppers utsatthet och upplevda otrygghet ser delvis annorlunda ut än för majoritetsbefolkningen. Utsattheten kan i många fall kopplas till den egna identiteten. Risken för att utsättas för diskriminering och hatbrott är högre.

Likaså för att mötas av fördomar, kränkningar, exkluderande strukturer och sämre tillgång till sina mänskliga rättigheter. Hatbrott är ett samlingsnamn för flera olika brott där motivet är att kränka någon utifrån ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosuppfattning, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Det definieras av polisen som demokratihotande brottslighet och är ett tilltagande problem i samhället där både enskilda individer och grupper av människor kan utsättas.

Upplevelsen av trygghet är bland minoritetsgrupper starkt förknippad med tillit. Tillit kan definieras som villighet att visa sig sårbar baserat på positiva förväntningar på andras intentioner och beteenden och brukar beskrivas som en viktig faktor för social sammanhållning och delaktighet. Hbtqi-personer som grupp har i lägre utsträckning än heterosexuella och cispersoner tillit till andra. Det finns också ett lägre förtroende för samhällsinstitutioner som exempelvis socialtjänsten, polisen och rättsväsendet. Även till aktörer som utför insatser på uppdrag av Göteborgs Stad, såsom vaktbolag, kan tilliten vara låg. För att det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i staden ska resultera i trygghet även för hbtqi-personer, krävs därför att staden systematiskt arbetar för att öka tillit och förtroende hos hbtqi-communityt.

I Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program finns strategier av särskild relevans för hbtqi-personers trygghet:

- Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska vara kunskapsbaserat och utgå från målgruppsanalyser, likvärdiga lokala och stadenövergripande lägesbilder och aktuell forskning.
- Göteborgs Stad ska medverka till att stärka civilsamhällets och näringslivets delaktighet i det gemensamma trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.
- Göteborgs Stad ska på ett systematiskt sätt analysera och ta hänsyn till vilka målgrupper och individer som har störst behov när trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder planeras och genomförs.

Åtgärderna som föreslås inom området har sin utgångspunkt i dessa strategier.

Åtgärder

Kompetenshöjande insatser om minoritetsgruppers otrygghet och utsatthet för hot och hat ska genomföras för att säkerställa att dessa delar ingår i det lokala trygghet i-arbetet och de lokala lägesbilderna

Ansvar: socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska vara kunskapsbaserat och utgå från målgruppsanalyser. För att möjliggöra detta och för att öka de lokala lägesbildernas likvärdighet, behöver kunskapen om minoritetsgruppers upplevelser av otrygghet och deras specifika risk att utsättas för brott öka. Likaså förståelsen för vikten

av ett tillitsskapande arbete. De kompetenshöjande insatserna ska i första hand riktas till strategiska funktioner i förvaltningarnas trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Insatserna bör genomföras i samverkan mellan socialnämnderna och bidra till kommunstyrelsens arbete med den stadenövergripande lägesbilden. Polisen kan med fördel också utgöra en samarbetspartner i kompetenshöjningen.

Socialförvaltningarna ska genomföra dialoger med olika minoritetsgrupper i varje stadsområde, för att fördjupa kunskapen om de lokala trygghetsförhållandena

Ansvar: socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Göteborgs Stad ska medverka till att stärka civilsamhällets delaktighet i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet och på så vis arbeta tillitsskapande. För att möjliggöra att olika minoriteter blir delaktiga behöver socialförvaltningarna återkommande möta medborgare som tillhör olika grupper, för att få kunskap om hur just deras behov ser ut. Samtliga socialförvaltningar behöver genomföra dessa dialoger för att fördjupa kunskapen om de lokala trygghetsförhållandena i respektive stadsområde. Det kan till exempel röra sig om lokala föreningar, mötesplatser och trossamfund. När det gäller hbtqi-personer kan socialförvaltningarna ha en gemensam dialog med civilsamhällets företrädare på central nivå, men det behöver då säkerställas att kunskap inhämtas för respektive lokala lägesbild. Socialförvaltningarna bör konsultera Regnbågshuset och söka dialog med Göteborgs Stads HBTQI-råd. Demokrati och medborgarservice kan utifrån sitt befintliga uppdrag bidra med stöd vid dialoger.

Fokusområde Fritid för barn och unga

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, har i kartläggningar konstaterat att tillgången till trygga mötesplatser är avgörande för att skapa förutsättningar för en meningsfull och utvecklande fritid för unga hbtqi-personer. Unga hbtqi-personer beskriver att tillgången till trygga rum på fritiden, där de får uppleva gemenskap, ger dem möjlighet att pausa från majoritetssamhällets normer och den minoritetsstress dessa normer skapar. De största hindren för driften av mötesplatser för unga hbtqi-personer är bristande ekonomiska och personella resurser.

Göteborgs Stads unga mötesplatser som riktar sig specifikt till hbtqi-ungdomar vänder sig främst till unga från 13 år och uppåt. Därmed saknas trygga mötesplatser för yngre barn som lever i en regnbågsfamilj, som identifierar sig som hbtqi eller som funderar på sin identitet. Dessa barn riskerar att utsättas för diskriminering och mobbning eller att känna sig isolerade. Inkluderande fritidsaktiviteter och mötesplatser kan bidra till att skapa sammanhang där barnen känner sig accepterade och trygga. Barn som har frågor kring sin identitet eller växer upp i en regnbågsfamilj kan behöva extra stöd för att hantera eventuella utmaningar. Inkluderande och anpassade fritidsaktiviteter kan också stärka barnens självkänsla, bidra till bättre psykisk hälsa och minska risken för psykisk ohälsa. Enligt MUCF uppger endast mindre än en tredjedel av unga hbtqi-personer, 16 till 25 år, att de har god psykisk hälsa, 70 procent uppger alltså att de inte mår bra. En av fem av de unga hbtqi-personerna har funderat på självmord det senaste året. Värst är situationen för unga transpersoner.

Åtgärder

Socialförvaltningarna Hisingen, Nordost och Sydväst ska utreda förutsättningarna att bedriva och utveckla sina verksamheter för mötesplatser som riktar sig specifikt till hbtqi-ungdomar. Resultatet ska rapporteras till kommunfullmäktige.

Ansvariga: socialnämnderna Hisingen, Nordost och Sydväst

Riktade mötesplatser och fritidsaktiviteter kan fylla en kompensatorisk roll som kan vara av särskild vikt för unga hbtqi-personers förutsättningar till en positiv identitetsutveckling och en stärkt psykisk hälsa. I Göteborgs Stad finns idag tre unga mötesplatser som specifikt riktar sig till hbtqi-unga, GIA i Nordost, House of Colors på Hisingen och Norma i Sydväst. Förutsättningarna för unga att vara öppna med sin hbtqi-identitet i hemmet, i skolan och i sitt övriga liv, ser olika ut över staden. För ungdomar som lever i patriarkala miljöer där det även kan förekomma starka hedersnormer är det extra viktigt med tillgång till dessa särskilda mötesplatser som värnar säkerhet och trygghet för sina besökare. De unga mötesplatserna är idag bemannade med mellan en och två fritidsledare per verksamhet vilket gör dem sårbara.

Socialförvaltningarna ska utveckla och implementera metoder och aktiviteter inom fritid för att bättre möta barn i åldern 10-12 år som funderar på sin identitet/läggning, identifierar sig som hbtqi och/eller ingår i en regnbågsfamilj

Ansvariga: socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

De mötesplatser som riktar specifikt till hbtqi-ungdomar vänder sig till barn och unga från 12-13 år och uppåt. Även yngre barn i mellanstadieåldern som funderar på sin identitet eller som ingår i en regnbågsfamilj, kan ha behov av mötesplatser och aktiviteter som är trygga och där de kan möta andra i liknande situation samt fritidsledare med kompetens att möta barnen där de är. De särskilt inriktade unga mötesplatserna vänder sig till yngre barn endast vid vissa tillfällen, exempelvis på loven. Därför finns ett behov av att utveckla metoder och aktiviteter för barn mellan 10 och 12 år i den ordinarie fritidsverksamheten. Socialförvaltningarna har flera verksamheter inom fritidssektorn som tillsammans kan utveckla arbetssätt för att svara mot dessa barns behov.

Hbtqi-kunskapen hos all personal inom fritidssektorn ska höjas systematiskt och kontinuerligt för att säkerställa en varaktig kompetens. Detta bör göras genom diplomering, certifiering eller andra återkommande utbildningsinsatser.

Ansvariga: socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Målet är att alla barn och unga ska känna sig trygga och inkluderade på alla mötesplatser och inom alla fritidsaktiviteter inom Göteborgs Stad, oavsett sexuell läggning eller könsidentitet eller om man lever i en regnbågsfamilj. Därför finns även ett behov av att höja kunskapen om hbtqi inom fritidssektorn i stort. I staden finns exempel på unga mötesplatser som har utvecklat och förstärkt sin kompetens och som har ett pågående utbyte med särskilt riktade mötesplatser. Detta ser dock olika ut i olika delar av staden. För att alla barn och unga ska ha möjlighet till inkludering och ett gott bemötande, behöver hbtqi-kunskapen höjas hos all personal inom fritidssektorn. Detta kan göras genom utbildning, till exempel i form av diplomering eller certifiering av föreningar som

tillhandahåller detta, men även genom nätverk och kollegiala utbyten mellan stadens fritidsverksamheter. Arbetet behöver ske på ett normmedvetet sätt för att också exempelvis inkludera unga med funktionsnedsättningar, unga med olika etniciteter och unga med olika religiösa tillhörigheter.

Fokusområde Vård och omsorg för äldre

En socialt hållbar stad bygger på att ingen diskrimineras och alla har möjlighet att fullt ut vara sig själva i livets alla skeden. Rätten till integritet och respekt för privatliv är grundstenar i socialtjänstens samtliga verksamheter. Det innebär exempelvis att hbtqi-personer, inte minst äldre hbtqi-personer, har en självklar rätt att definiera sig själva och i mötet med vård- och omsorgspersonal mötas av respekt, lyhördhet och kompetens om olika gruppers livsvillkor.

Socialstyrelsens kartläggning 2023 om kommunal vård och omsorg för äldre hbtqi-personer visar att många äldre hbtqi-personer känner oro för vad som ska hända med dem när de behöver samhällets omsorg. Oron är främst kopplad till mötet med vård- och omsorgspersonal inom exempelvis hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Personalens bemötande och kompetens är avgörande för att äldre hbtqi-personer ska känna sig trygga med att ta emot vård och omsorg och kunna vara sig själva. Upplevelserna av att växa upp i ett samhälle där det till stor del har varit omöjligt att leva öppet för den som inte är heterosexuell och cisperson har präglat hela livet. Det gäller även äldre som invandrat från länder där homosexualitet varit och ibland fortfarande är kriminaliserat.

Som ett resultat av Socialstyrelsens kartläggning har Socialstyrelsen på regeringens uppdrag i samverkan med kommuner och civilsamhälle tagit fram ett kunskapshöjande material om hbtqi-frågor för att höja kompetensen hos olika yrkesgrupper inom den kommunala hälso- och sjukvården och äldreomsorgen. Göteborgs Stad har varit delaktiga i arbetet genom medarbetare från äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen. Även HBTQ-Seniorerna inom RFSL Göteborg har deltagit i arbetet. Slutsatserna i rapporten och behovet av ett kunskapshöjande material ligger väl i linje med vad som tidigare har framkommit då Göteborgs Stad fört dialog med Göteborgs Stads HBTQI-råd om äldres livsvillkor i Göteborg.

Åtgärd

Socialstyrelsens kunskapshöjande material för att stärka hbtqi-kompetens inom kommunal vård och omsorg om äldre, ska implementeras i äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens samtliga verksamheter och i socialförvaltning Sydvästs särskilda boenden för äldre personer med beroendeproblematik

Ansvar: äldre samt vård- och omsorgsnämnden och socialnämnd Sydväst

Socialstyrelsens material består av en webbaserad utbildning som samtliga verksamheter inom äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen behöver ta del av. Även socialnämnd Sydvästs vård- och omsorgsboenden för äldre med beroendeproblematik, bör utgå från materialet i sitt arbete. Det är också viktigt att utbildningen följs upp med gemensamma reflektioner. Hur dessa reflektioner utformas behöver anpassas utifrån respektive

avdelnings arbetssätt och uppdrag. Både Socialstyrelsens utbildning och efterföljande reflektioner behöver genomföras regelbundet.

Fokusområde Stöd till individer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning har rätt att leva självständiga liv och delta i samhället på lika villkor som andra. Det personliga stödet kan vara avgörande för den möjligheten. För att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt behöver flera olika rättigheter införlivas. En av strategierna i Göteborgs Stads program för full delaktighet är att stadens verksamheter ska bemöta personer med funktionsnedsättning på ett normmedvetet sätt med individens behov i centrum.

För hbtqi-personer med funktionsnedsättningar kan det finnas hinder för att delta i samhället och leva ett jämlikt liv. Dubbla normbrott, otillgänglighet och kunskapsbrist är faktorer som bidrar till utanförskap och osynliggörande. Fördomar och stigma kring funktionsnedsättningar bidrar också till att individer med funktionsnedsättningar kan betraktas som asexuella. Detta får till följd att information om rättigheter, relationer och sexualitet ofta är otillgänglig för målgruppen. Att integrera ett hbtqi-perspektiv i stöd- och utbildningsmaterial anpassat för olika funktionsstödsgrupper, kan öka förutsättningarna för individer som identifierar sig som hbtqi eller funderar på sin identitet eller läggning, att få tillgång till och förstå information som är viktig för dem.

Åtgärder

Förvaltningen för funktionsstöd ska se över, revidera och utveckla befintligt utbildningsmaterial riktat till brukare, medarbetare och chefer för att säkerställa att det finns ett hbtqi-perspektiv

Ansvar: nämnden för funktionsstöd

Förvaltningen använder sig av olika stöd- och utbildningsmaterial, dels i kurser för brukare och deltagare i olika verksamheter, dels i utbildning för medarbetare. I utbildningsmaterial om normmedvetenhet finns ett hbtqi-perspektiv, men materialet behöver en översyn och anpassas till förvaltningens olika verksamheter för att så många som möjligt ska kunna ta del av det. Utbildningsprogram som riktar sig till deltagare i verksamheterna, exempelvis Viktig Intressant Person, VIP, kan också utvecklas till att inkludera ett hbtqi-perspektiv. Programmet består av gruppträffar med samtal om känslor, relationer och rättigheter.

Samtliga verksamheter inom förvaltningen för funktionsstöd ska få kunskap om och tillgång till utbildningsmaterial för att öka likvärdigheten över staden

Ansvar: nämnden för funktionsstöd

Det stöd- och utbildningsmaterial som finns inom förvaltningen används i stor utsträckning i vissa verksamheter, medan andra verksamheter saknar kunskap om vad som finns att tillgå. Det skiljer sig också mellan olika delar av staden. Förvaltningen behöver sprida anpassat material så att det kommer fler medarbetare och brukare till del.

Förvaltningen för funktionsstöd ska säkerställa att det finns möjlighet för den enskilde att vara öppen kring sin könsidentitet och/eller sexuella läggning om individen så önskar, under utredning av behov och vid genomförande av insatser

Ansvar: nämnden för funktionsstöd

För att kunna anpassa stödet efter individens egna preferenser och för att säkerställa att insatserna leder till ökad delaktighet och livskvalitet, behöver förvaltningen möjliggöra för individen att vara öppen kring sin könsidentitet och/eller sexuella läggning om individen så önskar. Detta behöver göras både under utredningsarbetet och vid genomförandet av insatser.

Fokusområde Kommunikation och kompetens

Göteborgs Stad har sedan förlagan till West Pride genomfördes 2007 aktivt deltagit i och stöttat festivalen på ett flertal sätt. Som ett led i arbetet för de mänskliga rättigheterna och allas lika värde hissar Göteborgs Stad bland annat regnbågsflaggor, uppmärksammar hbtqi och normkritik genom en mångfald av aktiviteter i stadens verksamheter och medverkar i festivalens parad bakom banderollen Göteborg - en stad för alla. Kulturförvaltningen som samordnar stadens deltagande tar fram material om stadens hbtqi-arbete att dela ut i publika miljöer som ett sätt att upplysa om mänskliga rättigheter och likvärdig service. Hbtqi-kompetensen och förståelsen för varje individs rätt att fullt ut vara sig själv kan se olika ut över staden och påverkar därmed hbtqi-personers möjligheter att leva ett liv i öppenhet.

Mer än 200 programpunkter, flertalet seminarier och workshops, under West Pride möjliggör en värdefull plattform för lärande om hbtqi-personers livsvillkor, icke-diskriminering och mänskliga rättigheter. Även under övriga året finns det möjlighet att ta del av West Prides liksom andra hbtqi-föreningars och nätverks spetskompetens för att stärka stadens medarbetare och chefer i arbetet med att göra Göteborg till en stad för alla.

Åtgärder

Göteborgs Stads kommunikationsmaterial gällande stadens medverkan i West Pride ska översättas till fler språk

Ansvar: kulturnämnden

I kommunikationsmaterialet ingår bland annat informationsfoldrar och affischer. Affischen *Göteborg flaggar för allas lika värde* finns på svenska, engelska, finska, arabiska och somaliska. Foldern om Göteborgs Stads medverkan i West Pride, informerar om på vilket sätt staden arbetar mot fördomar och diskriminering under hela året. Foldern finns endast på svenska.

För att fler personer som är nya i Sverige, eller som av andra skäl talar andra språk än svenska, ska få information om stadens deltagande i festivalen behöver kommunikationsmaterialet finnas på fler språk. Affischen bör översättas till några av de vanligaste språken i Göteborg, och foldern bör översättas till samma språk som affischen. På så sätt kan fler som bor i eller besöker staden ta del av informationen.

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för kommunikation ska information vara tillgänglig, inkluderande och utgå från målgruppernas behov och förutsättningar. Kulturnämnden behöver därför anpassa kommunikationsmaterialet så att fler kan förstå och ta till sig innehållet.

För att fler av stadens medarbetare ska kunna ta del av seminarier under West Pride, ska kulturförvaltningen utreda förutsättningarna att i samverkan med West Pride spela in och erbjuda digitala seminarier

Ansvar: kulturnämnden

Sedan 2013 har stadens medarbetare genom en överenskommelse mellan Göteborgs Stad och de fackliga organisationerna rätt att kompetensutveckla sig genom deltagande i West Prides program på betald arbetstid. Detta under förutsättning att verksamheten så medger och att deltagandet beviljats av närmaste chef. Syftet är att stärka stadens medarbetare och chefer i arbetet med att göra Göteborg till en stad för alla.

På grund av olika uppdrag och förutsättningar är det inte möjligt för alla yrkesgrupper i staden att delta på arbetstid. För att underlätta för fler medarbetare att ta del av utbudet och få möjlighet till kompetensutveckling, ska kulturförvaltningen undersöka förutsättningarna att tillgängliggöra en del av de seminarier som erbjuds under West Pride digitalt. Genom denna utveckling skulle verksamheter kunna delta på distans eller titta på inspelade föreläsningar i efterhand.